

1. *Ki a szervezője az állami szúnyoggyérítési programnak?*

A központi szúnyoggyérítési programot a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 23. § (6) bekezdése értelmében 2017. január 1-től a katasztrófavédelem vezetője irányítja, amelyet a BM OKF Gazdasági Ellátó Központ (a továbbiakban: BM OKF GEK) útján lát el.

2. *Mennyibe kerül az állami szúnyoggyérítési program?*

A programra mintegy másfél milliárd forintot különítettek el. Ebből az összegből várhatóan kilencszáz településen, kettő-hat alkalommal gyérítenek, illetve ebből fizetik a szakértőket is. A program keretében légi kémiai módszerrel összesen mintegy 400 ezer, földi kémiai módszerrel 300 ezer, biológiai módszerrel pedig 15 ezer hektár kezelése történik meg.

3. *Mikor kezdődik a gyérítés, meddig tart?*

Az országos szúnyoggyérítési program 2018. április 23-án indul. A kezelésekre szeptember 30-ig van lehetőség, azonban az elmúlt évek tapasztalatai alapján várhatóan augusztus végéig befejeződhetnek a munkák.

4. *Kikkel kötött szerződést a katasztrófavédelem a szúnyoggyérítési tevékenységre?*

A kivitelezőket közbeszerzési eljárás keretében választották ki, a megbízást a PMG Szúnyogkontroll Konzorcium (tagok: Szatymaz Repülőtér Kft., Rovért Rovar- és Rágcsálóirtó Kft., MNC Service Kft.,) kapta.

5. *Kik ellenőrzik a pénz felhasználását és azt, hogy a gyérítés hatékony-e?*

A szúnyoggyérítések hatékonyságát a közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott cégek entomológus (rovartannal foglalkozó) szakértői ellenőrzik. A helyszíni ellenőrzésbe a területi katasztrófavédelmi igazgatóságok is bekapcsolódnak.

6. *A szúnyoggyérítést végzők milyen végzettséggel, milyen engedélyek alapján végzik feladatukat?*

A szúnyoggyérítést végző cégek kártevőirtó tevékenységi engedéllyel és a légi kivitelezésekhez szükséges légi tevékenységi engedéllyel rendelkeznek. A közreműködő szakembereknek egészségügyi gázmesteri képesítésük van, a munkák szervezésében műszaki és környezetvédelmi végzettséggel rendelkezők is részt vesznek. A légi permetezést végző pilóták szakszolgálati engedéllyel rendelkeznek. Minden felhasznált irtószer rendelkezik az Országos Tisztifőorvosi Feladatokért Felelős Helyettes Államtitkárság engedélyével.

7. *Milyen módszerrel, milyen szerrel végzik a szúnyoggyérítést?*

A kifejlett szúnyogokat (imágókat) légi járműről ún. ULV (ultra low volume), azaz finomcseppestes eljárással permetezik, ilyenkor az irtószert apró cseppekre bontva, 0,5-0,8 liter/hektár dózisban juttatják ki. Földi járműről nagyobb forgalmú területeken szintén végeznek ULV-permetezést. Jellemzőbb azonban a melegködképző-generátorok alkalmazása,

amikor az irtószer köd formájában kerül a kezelt területre. Az imágók ellen piretroid-készítménnyel (hatóanyag: deltametrin) védekeznek. A lárvák tenyészhelyeit biológiai készítménnyel (hatóanyag: *Bacillus thuringiensis* var. *israelensis* – **Bti** – baktérium által termelt fehérje) kezelik, a kijuttatást szintén légi és földi eljárással végzik.

8. Ki hagyta jóvá, ki ellenőrzi a felhasznált szereket?

A felhasznált irtószereket az Országos Tisztifőorvosi Feladatokért Felelős Helyettes Államtitkárság engedélyezi a hatóanyagok közös európai uniós listája alapján. A konkrét felhasználást a megyei kormányhivatalok és járási hivatalok népegészségügyi szakigazgatási szervei ellenőrzik. Az ellenőrzésekbe a területi katasztrófavédelmi igazgatóságok munkatársai is bekapcsolódnak.

9. Az alkalmazott irtószerek ártalmasak az emberi egészségre?

Nem, nem ártalmasak. A piretroid-készítmények a melegvérűeket, így például az embert, a háziállatokat – a legtöbb háztartási rovarirtó szerhez hasonlóan – csak többszörös dózisban tudnak megmérgezni. A készítmény egyébként a szabadban néhány óra alatt lebomlik.

10. Az alkalmazott irtószerek milyen hatással vannak az állatokra, növényekre?

Háziállatokon és növényeken semmilyen hatást nem fogunk tapasztalni. Ugyanakkor az imágók ellen használt készítmények más rovarokra, köztük a méhekre is veszélyesek lehetnek, de az alacsony dózisnak köszönhetően nem kell teljes rovarpusztulástól tartani. Ráadásul a szúnyoggyérítések időpontja előtt az önkormányzatoknál bejelentkezett **méhészek** minden esetben értesítést kapnak, így a **kezelés idejére be tudják zárni méheiket**, vagy áttelepíthetik kaptárjaikat. A földi védekezéseket minden esetben napnyugta után végzik, így a méhekkal kapcsolatos kockázat minimális. **A gyérítések csak lakott területen zajlanak, ezért a mezőgazdasági területekhez telepített méhészeteket nem érintik!** A szúnyoglárvák elleni készítmény (**Bti**) nem jelent veszélyt a méhekre és más rovarokra.

11. Be kell-e zárni az ablakot a gyérítés idején? Indokolt-e a fokozottabb elővigyázatosság a szúnyoggyérítéssel érintett területeken?

Nem jelent kockázatot a nyitott ablak, mivel azonban a készítmény zárt térben lassabban bomlik le, mint a szabadban, a permetszer leérkezéséig érdemes bezárni az ajtókat, ablakokat. Földi melegködös védekezéseknél előfordulhat, hogy a gyermekek kedvet kapnak a ködben játszani, vagy közelről akarják nézni a járműveket. Ezt akadályozzuk meg! A kezelés után pár perccel a permetsköd úgyszólván eloszlik, ekkor nyugodtan folytatni lehet a szabadtéri tevékenységet. Kérjük, hogy gyermekeiket ne engedjék a kezelést végző járművekhez és a gépek, irtószertartályok közvetlen közelében ne tartózkodjanak! Amennyiben mégis bárki közvetlenül érintkezne az irtószerrel (betöltés során a reptéren vagy a földi járművek kiinduló állomásain), az érintett felületet alapos szappanozás után langyos vízzel mossa le.

12. Milyen szempontok alapján jelölték ki a szúnyoggyérítési programban részt vevő településeket?

A gyérítések megkezdése előtt az Országos Tisztifőorvosi Feladatokért Felelős Helyettes Államtitkárság adatai alapján felmértük, hogy mely régiókban volt szükség az elmúlt években a csípőszúnyogok elleni szervezett védekezésre. Az adatokat kiegészítettük az elmúlt évek ár- és belvízi védekezése során szerzett információkkal, valamint az előzetes szakértői javaslatokkal.

13. *Településünk nem szerepel a programban, de szeretnénk részt venni az állami szúnyoggyérítési programban. Mit tehetünk?*

Amennyiben településén szúnyoginváziót tapasztal, kérjük jelezze a lakóhelye szerint illetékes fővárosi, megyei katasztrófavédelmi igazgatóság (http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_teruleti) e-mail címén vagy az ugyfelszolgalat.gek@katved.gov.hu központi címen! Szakértőink megvizsgálják a bejelentés indoklását, és jelzésük alapján felvesszük a települést az országos szúnyoggyérítési programba. Ugyanez fordítva is igaz: amennyiben egy, a listán szereplő településen megszűnik a szúnyoginvázió, további kezeléseket nem rendelünk el.

14. *Településünkön volt már irtás, de nem csökkent a szúnyogok száma. Kihez fordulhatunk, ha a gyérítés ismétlését szeretnénk kérni?*

Több térségben jellemző, hogy a meglévő csípőszúnyog-tenyészőhelyek miatt, illetve azért, mert a vérszívók külterületekről bepölcölnek, a szúnyoginvázió a kezeléseket követően ismételt kialakul. Környezetvédelmi okokból a természetben tartósan megmaradó készítmény szúnyogirtásra nem engedélyezett, ezért a legtöbb helyen több gyérítési alkalommal terveztünk. Amennyiben ennek ellenére is jelentős inváziót tapasztal, kérjük tegye meg bejelentését a lakóhelye szerint illetékes katasztrófavédelmi igazgatóság (http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_teruleti) e-mail címén vagy az ugyfelszolgalat.gek@katved.gov.hu központi címen!